

даръ, може би, не ще те остави да ги носишъ, но все едно. Ето ти една фланела да се обличашъ, когато е студено. Гледай да я пазишъ, защото нѣма кой да ти направи друга. Ето старитѣ ти ризи, ето ти и нови. Снощи азъ ти замрѣжихъ чорапитѣ, които бѣха скжсани. Ето ти едно кълбо за наплитане. Но кой ще ти ги наплита за напрѣдъ!

Гласътъ на леля Хлои се задуши отъ жалостъ; тя наведе глава и заплака.

— Кой ще се загрижи за тебе здравъ ли си, боленъ ли си?

Дѣцата, слѣдъ като се разправиха съ това, що бѣше наслагано по масата, почнаха, макаръ и смѣтно, да проумѣватъ положението. Като виждаха, че баща имъ е угриженъ и майка имъ плаче, тѣ въ единъ гласъ заплакаха и триеха очитѣ си съ чернитѣ си ржчички, свити на юмручета. Малката, чужда на общото вълнение, се покачи на бащинитѣ си колѣнѣ и започна да го дърпа за космитѣ и да го драще по лицето, като придружаваше своитѣ упражнения съ веселъ смѣхъ.

— Играй си, бѣдно дѣтенце! каза леля Хлои. Ще дойде редъ и до тебе да скърбишъ. Ти ще видишъ единъ день да продаватъ мжжа ти; па и самата ти ще бждешъ продадена, както и твоитѣ братя, ако нѣкога бждатъ години за нѣщо.

Въ това врѣме едно отъ дѣцата извика:

— Госпожата иде!

— Какво ли иска тя! Като че нейното пришествие ще ни помогне въ нѣщо! каза леля Хлои.

Госпожа Шелби влѣзе. Леля Хлои ѝ подаде столъ. Тя бѣше развулнувана и блѣдна.

— Томъ, азъ ида да . . .

Госпожа Шелби изведнажъ се спрѣ. Тя изгледа мълчаливата група и седна, като покри съ кърпа лицето си.

— Успокойте се, госпожо! каза леля Хлои и сама се залѣ въ сълзи.

— Добрий Томъ, каза госпожа Шелби. Азъ не мога нищо въ тая минута да направя за тебе. Ако ти дамъ малко пари за изъ пѣтя, ще ти ги взематъ. Но азъ тържествено се обѣщавамъ прѣдъ Бога, да се научвамъ, кждѣ си и да те откупя, ако е възможно, въ най-близко врѣме. А до тогава, уповавай се на Бога. Той нѣма да те остави!

Дѣцата съобщиха, че иде търговецътъ Хели, който бѣ купилъ чичо Томъ. Той блѣсна най-безцеремонно съ кракъ вратата.

— Ей, негръ, готовъ ли си?

Леля Хлои затвори сандѣчето, дѣто бѣха сложени за пѣтъ нѣщата на чичо Томъ, прѣвърза го съ вжже и, като се изправи, съсрѣдоточи погледа си върху Хели: може да се каже, че нейнитѣ сълзи се обърнаха въ огнени стрѣли.

Томъ дигна нѣщата си и се приготви да слѣдва новия си господаръ. Този бѣше спрѣнъ отъ госпожа Шелби, която му говорѣше нѣщо. Прѣзъ врѣме на този разговоръ цѣлото сѣмейство на чичо Томъ се опѣти къмъ каруцата, която стоеше прѣдъ вратата. Цѣла тълпа негри, млади и стари, се набраха, за да се простятъ съ чичо Томъ, когото всички обичаха не само като главенъ управителъ на владѣнието, но и като религиозенъ наставникъ. Имаше и много жени въ тълпата.